

NDK-küldöttség hazánkban

Richard Serinek államtitkár, az NDK posta és távközlési miniszterének első helyettese vezetésével hétfőn küldöttség érkezett Budapestre.

Az NDK postaügyi delegációja a magyar posta vezetőivel tárgyal a jövő évi postai és távközlési műszaki-tudományos együttműködés időszerű tennivalóiról.

A cukoripar rekonstrukciója

A Gazdasági Bizottság a közelmúltban vizsgálta meg a cukoripar helyzetét és a fejlesztésére készült elképzeléseket. Mivel az iparág mind a 11 gyárában meglehetősen elöregedtek a gépek — a legfiatalabb gyár is 60 évesnél idősebb — szükség van a gyárak nagyarányú rekonstrukciójára. A negyedik ötéves terv időszakában sorra kerülő rekonstrukció előreláthatólag több mint két és fél milliárd forint beruházást igényel.

A KGST országokon belül a cukoripari berendezések egységének gyártását Lengyelországra szakosították. A cukoripari és más komplett berendezések exportját bonyolító lengyel vállalat, a Cekop felismerve a magyar cukoripar rekonstrukciójában számításba vehető exportlehetőségeket, december 3-án Pétőházán a magyar cukoriparral együtt szimpóziumot rendez.

A zászlóbontás emléke

Dr. Balogh István jubileumi visszpillantása

Mostanában, a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front megalakulásának negyedszázados jubileuma alkalmából, gyakran idézzük és gyakran hívjuk emlékezésre a történelmi esemény közvetlen részeseit és szemtanúit. Dr. Erdei Ferenc október 11-i lapunknak adott visszaemlékezést. Révai Józsefet gyakran idézzük, cikkeiben, beszédeiben gazdagon fölfeleljük az ünnepre vonatkozó emlékeket. Amikor azonban a front megalakulásának körülményeit nyomozzuk, dr. Balogh István nevével is gyakran találkozunk. Révai, Erdei, Balogh páter... — sokáig ez a politikai hármast jelentette „hivatalosan” az egyesülést. Ez a három név volt a Front lapjának, a Délmagyarországnak fejlődésén is.

„Hamar megértettük egymást”

Budapesti otthonában tegnap fölkerestem Balogh pátert: idézné fel kérésünkre ennek a történelemformáló időnek az epizódjait. És a páter jó kedvvel, készséggel mondta el gazdag emlékeit.

Hogy miként alapítottuk 1944 novemberében a lapot, amely a front létezésének egyik legfontosabb jele és tevékenységének akkor talán legfontosabb szerve volt, azt már Erdei Ferenc elmondta a Délmagyarországnak. Nekem azonban azelőtt is volt közöm ehhez az újsághoz. Hogy minél tovább élhessem és szolgálhassam a nemzeti érdekeket még a fasizmus idején is, a harmincas évek végén Pásztor Józseftől vettem át.

Így az út természetesen vezetett hozzám, mint a német betolonulás után betiltott lap utolsó „gazdájához”, a szabadság után, S mondhatom, hamar megértettük egymást Révaival és Erdeivel. Nekem nem voltak illúzióim a német háború győzelméről. A háború megindításakor is volt annyi tárgyilagoságom, hogy ez teljesen veszített ügy. A csodafegyverekben sem bíztam soha. Ellenben kötelességemnek éreztem, hogy mint pap, híveimmel politikailag is egyetértésben legyek. Így — az ő véleményüket is ismerve — szinte gondolkodás nélkül és természetesen fogadtam Révaiék pozitív politikai ajánlatát. Informáltságom is kiterjedt volt, hiszen a rádió elhozta plébániámra a világ összes híreit. Bár huszonöt éves propaganda harsogta újra meg újra a remítő híreket, Szovjet-Oroszországról, a bolsevizmusról, a templomok bezárásáról és a hívek üldözéséről, ennek képtelensége akkor is teljesen világos volt számomra.

— Gyakran találkoztunk a lakásomon, legtöbbször ott beszéltük meg az első időkben a közösen vállalt politikai feladatokat. Még azt is, hogy sorrendben ki mikor és milyen témáról ír cikket a Délmagyarországnak. E munka közben Révai, mint ember és mint kommunista, igen nagy hatással volt rám. *Izig-vérig forradalmár, de végtelenül bölcs és mérsékelt politikus volt, s valahányszor tárgyaltunk, igen logikusan, meggyőzően és célratorőn fejtette ki okos véleményét.*

A megújulás reális alapja

— Emlékszem a függetlenségi front programjának megbeszélésére. Voltaképpen a *kommunisták szerkesztették meg ezt a programot és szinte készen hozták hozzánk. Olyan tökéletes és a nemzeti érdekeket annyira kifejező volt, hogy nekem mindössze két pontjára volt javítási javaslatom és ezt el is fogadták. Ez a program nemzeti érdekeket fejezett ki és teljesen megfelelt a frontban egyesülő pártoknak, mert a megújulás reális alapját jelentette nemzetünk számára és számos passzusának igazsága ma is aktuális.*

Dr. Balogh István akkori cikkeit olvasgatva fölűnt, hogy a páter 1944-ben milyen határozottan állt ki a kommunistákkal való együttműködés mellett. Azt magyarázta a Délmagyarországnak megjelent *Miért együtt?* című vezércikkében, hogy a kommunizmus fogalma korántsem azonos azal, amit évtizedeken át terjesztett róla Magyarországon a hivatalos propaganda és a kommunisták kiválóan képzettséggel bíró partnerek, világszerte látják a nemzet helyzetét és jövőjét. Most megkérdeztem tőle: *nem zavarta-e ez a határozott megnyilatkozás saját pártjának, a Kisgazda Pártnak tagjait?* — Az együttműködés teljesen természetes és történelmileg abszolút indokolt volt — válaszolja. — Csupán a politikai szélsőjobb támadott ezért, elsősorban a püspöknél, de ez sem zavarta meggyőződésemet.

A moszkvai utazásról

Balogh páter valóban nagy történelmi pillanatoknak volt részese és tanúja. Ott volt Debrecenben a füg-

getlenségi front által összehívott Ideiglenes Nemzetgyűlés ülésén, ahol államtitkárrá választották. A Magyar Ideiglenes Kormány küldöttségében is részt vett a moszkvai fegyverszüneti tárgyaláson. Erről a megbízatásról és utazásról a következő epizódot elevenítette fel:

— Hosszú, ötnapos út volt Moszkvába. Az oroszok kíséretét adtak mellénk. Szuszjevov vezérekeszes és Puskin politikai tanácsadó tartott velünk a vonaton. Több-ször meghívtak a maguk szalonkocsijába és ahogy ezt ma mondanák: „*kádereztettek*”. Miért vagyok én kiszagda párti pap létemre — s miért nem keresztény párti? Miért is és milyen megbízatással, kinek a nevében megyünk mi Moszkvába? Ezt különösen szívesen kérdezték tőlem, aki reverendában utaztam a szovjet fővárosba. Elmondtam nekik, hogy a korábban ott járt magyar küldöttségek a kormány határozatlan politikája miatt nem tudtak olyan megegyezésre jutni, amelyért felelősséget is vállaltak volna. Azután jött a front, elvitte a parlamentet, a kormányt — s minden hatalom visszazállt a népre. A nép a felszabadított országrészen *nemzetgyűlést* választott, ahogyan ebben a helyzetben tudott; a nemzetgyűlés pedig *kormányt* — s mi most ennek a népnek és ennek a kormánynak a nevében utazunk és tárgyalunk. Erre ők tömören csak ennyit válaszoltak: *ó, igen, ez haraso.*

Révaival újra meg újra szívesen és nagy megbecsüléssel beszél, abból az időből is, amikor bizonyos cselekedetek és viták támadtak az ő pártja és a kommunista párt között. — Révai ha vitatkozott is — mondja Balogh páter —, mindig *odafigyelt* az érveinkre, mindig figyelemmel volt emberi és politikai tapasztalataink iránt.

A nemzeti boldogulás nyitánya

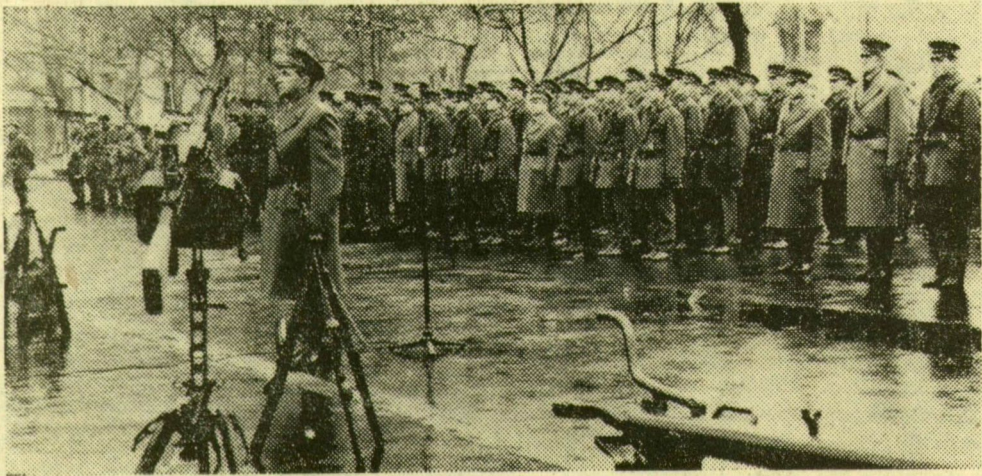
A Szegeden egységre lépett politikusok tevékenységét Szalasiék, akik az ország más részében még hatalmon voltak, igen vad gesztusokkal fogadták.

— Ezért a politikai magartásért akkor a Szalasi-kormány bírósága elítélt és *képtelenen kivégeztetett bennünket*. De sem engem, sem a népfretekgyűlés más politikusait *nem zavarta ez a kétségbeesett fenyegetés*. Mit tudtuk, hogy a szovjet katonai győzelem *visszavonhatatlan* és itt teljesen új politikai helyzetnek kell kialakulnia: demokratikus közéletnek, földreformnak kell következnie, az országépítés, a nemzeti boldogulás idejének kell eljőnie történelmünkben.

— Szép ez az ünnep, ez a jubileum — mondta befejezőül dr. Balogh István —, szép ez az emlékezés. Mindig nagy szeretettel beszélek arról az időről, amikor a nemzet magára talált és új célok érdekében egyesítette erőit. Öröm, hogy ilyen jubileumhoz ért ez az összefogás és meghozta társadalmi eredményeit.

Sz. Simon István

Karhatalmista újoncok esküje

Somogyi Károlyné felvétele

Részlet a karhatalmisták eskütételéről.

A néhány héttel ezelőtt még polgári ruhás fiatalemberek vasárnapra, az eskütétel napjára *kész katonákká* lettek. Erről győződött meg vasárnap délelőtt a Szechenyi téren az a sok száz főnyi közönség, amely érdeklődésével gyűrűbe fogta a város főterére felsorakozott egységeket. Szegeden *évtizedes hagyomány*, hogy a karhatalmista újoncok a város színe előtt tesznek esküt, mintegy kifejezésre juttatva ezzel is, hogy egyek a néppel, amelynek védelmére megtanulják a fegyvert forgatni.

A dísztribünen ott voltak Szeged és Csongrád megye párt- és állami, a társ- fegyveres testületek, a hazánkban ideiglenesen tartózkodó szovjet alakulatok, a nagyüzemek, a tsz-ek képviselői. A lövegek és más harci fegyverek előtt felsorakozott egységeket pontban 11 órakor köszöntötte Ferka Mihály alezredes, majd a szegedi munkásörzenekar eljátszotta a Himnuszt. Ünnepi beszédet dr. Biczó György, a Szeged m. városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke mondott.

Ezután következett a felémelő pillanat: a csapatzászló előtt száz meg száz torok zengte az eskü szöve-

gét. Az esküt tett katonák nevében *Isaszegi* Ferenc honvéd hangsúlyozta, hogy mindvégig hűen szolgálják hazájukat. Gellén Antal alezredes, a Karhatalom Országos Parancsnoksága kép-

viselésében *köszöntötte* az esküt tett katonákat. Az Internacionálé elhangzása után az egységek *tisztelgő menetben* vonultak el parancsnokaik, s vendégeik előtt.

Pislákoló gázlángok

Miről tud az igazgató?

Szegeden fáznak a konvektorok mellett, az ebéd nem fő meg a tűzhelyeken. Kezdődött november elején, amikor először fordult hiedre az idő. Aztán folytatódott tegnapielőtt, vasárnap, amikor ismét csúcsidőszakban, délen aludt ki a gázlángocska. Mi ennek az oka? A kérdést Szekeres Istvánnak, a DÉGÁZ szegedi igazgatójának is feltettük. Arra kértünk választ, hogy tájékoztasson Szeged gázellátásáról, meg arról, mire számíthatunk az igazán hideg napok alatt? Szekeres István elmondta, hogy mind november 8-án, mind pedig vasárnap technikai hiba miatt csökkent a gáznyomás. Pontosabban: a szegedi gázmű földgázbontó berendezésénél egy elektro-

mos kábel elégett, s míg kijavították, nem működtek a motorok.

Sajnos nem csupán e kis technikai hiba zavaró a gázellátásban. Vajon a hideg napok előtt rendbehozták-e a nélkülözhetetlen gázbontókat, biztonságossá tették-e a gépeket, gondoskodtak-e tartálékokról? Tanulságos választ kaptunk Szekeres Istvántól:

— Vagy másfél hónappal ezelőtt az üzem műszaki irányítóival megbeszéltük Szeged téli gázellátását. A főmérnököm, Galambosi István úgy tájékoztatt, hogy minden a legnagyobb rendben van; a megfelelő előkészületek megtörténtek, jöhet a tél. Most, a váratlan problémák során magam tapasztaltam, hogy a felkés-

zülés nem volt megfelelő, a gázátalakító berendezéseknél nem végezték el a nélkülözhetetlen karbantartásokat stb..."

Persze a felkészülés nem egy embertől függ. Még november közepén a gázmű MSZMP alapszervezete foglalkozott a gázellátás problémáival. A gázmű párttagjai felelősséggel vetették fel, hogy a nyomásszabályozó házakat nem ellenőrizték, hogy nyáron kellett volna gondolni a felkészülésre, nem télen. A bontók nincsenek rendben, ha tökre mennek, a város gázellátása gondot okozhat. Egy párttag egyenesen kifogásolta, hogy nyáron, a régi telepen elhelyezett úgynevezett levegős bontókat összevetették, most télen, amikor baj van, visszaszerelik! A párttaggyűlésen elmondottakból kiderült, hogy a gondos felkészülés elmaradt és ráadásul a tartalékokat is működésképtelen állapotba hozták.

Szekeres István, mint elmondotta, nem tudott (?) a régi bontók, a tartalékok szétszereléséről, arról a főmérnök csak később értesítette. S a valódi helyzetről sajnos csak a hibák idején szerzett tudomást.

A gázbontók ügye három év óta szerepel szinte rendszeresen a Délmagyarország hasábjain. Az illetékesek, úgy tűnik, egyszerűen figyelmen kívül hagyták a sorokat, s ami még nagyobb baj — a sok-sok gázfogyasztó igényét is. Most megpróbálják rendbehozni a gázátalakító rendszert. Jelenleg 120 ezer köbméter gázt képes szolgáltatni a gázmű, s a régi telepen már bekötötték az egyszerű szétbontott, levegős bontók egy részét... Remélhetőleg váratlan súlyos üzemzavarok nem következnek be. Talán szerencsénk lesz!...

Matkó István

Lakásépítés vállalati segítséggel

A képviselőcsoport ülése

Tegnap Hódmezővásárhelyen, a tanácsházán ült össze a megyei képviselőcsoport. A vendéglátók nevében *Sajti* Imre, a tanács vb-elnök köszöntötte *Györi* Imrét, az MSZMP Központi Bizottságának tagját, a megyei pártbizottság első titkárát és képviselőtársait. Az ülés napirendjén *Hódmezővásárhely* kommunális és szociális helyzetének megtárgyalása szerepelt ezúttal.

A lakáshiány, amelyről most Vásárhely vonatkozásában esett szó, egyben megyei probléma is. Ezért időszerű az ülés javaslata, hogy

a Csongrád megyében levő üzemek, vállalatok, intézmények támogatásukkal dolgozzák lakásépítést. A képviselők példamutatónak ítélték meg azt a vásárhelyi példát, hogy a HÓDIKÖT, a HÓDGEP bekapcsolódott a lakásépítési akcióba, de bizonyára nemcsak a vásárhelyi tanács vállalkozna arra, hogy a vállalatoktól kapott összegből lebonyolítja az építkezést.

A kommunális ellátottságának is jobban kell fejlődnie. Vásárhely —, ahogy az ülés résztvevői megállapították — példája annak, hogy ha az

iparosítással párhuzamosan nem fejlődik egy város kommunális és szociális helyzete, akkor az utóbbi elmaradottsága gátolja a város általános fejlődését. A város-lakókat, a városban működő vállalatokat, üzemeket, intézményeket *érdekelte kell tenni*, hogy áldozatot vállaljanak a városfejlesztésben. A napirend megvitatása után a képviselők *Katona* Sándornak, a csoport vezetőjének tájékoztatója alapján a képviselői munka időszerű kérdéseiről tárgyaltak, majd *megegyeztek* a felsőfokú mezőgazdasági technikumot.